

Vuorovaikutusraportti

Hermanninrannan asemakaava ja asemakaavan muutos

Päiväty 7.6.2022, täydennetty 29.11.2022

Diaarinumero HEL 2020-001742

Hankenumero 3741_3

Asemakaavakartta nro 12760

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot asemakaavan ja asemakaavan muutoksen (kaavaratkaisu) valmistelu aikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista (huomautukset) sekä vastineet niihin. Vuorovaikutusraporttia täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Jäljennökset kaikista kaavan valmistelu aikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, puhelin 09 310 13700 ja sähköposti helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2019 kaupungin aloitteesta
- suunnittelusta on tiedotettu vuoden 2020 kaavoituskatsauksessa

OAS

- OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 10.–31.5.2021, asukastilaisuus 19.5.2021 verkossa
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla <https://www.hel.fi/suunnitelmat> ja Helsingin Uutiset -lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille mielipiteen jättäneille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä erikseen ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa

Ehdotus

- kaavaehdotus esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle arviolta keväällä 2022
- kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>
- kaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla <https://www.hel.fi/kaavakuulutukset>
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetään lausunnot
- muistutukset ja lausunnot käsitellään lautakunnassa
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille muistutuksen jättäneille, joiden sähköposti- tai postiosoite ilmenee muistutuksesta

Hyväksyminen

- kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen
- kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana
- hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

Yhteenvetot esitetystä huomautuksista ja vastineet niihin

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo 10.5.–31.5.2021

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat alueen joukkoliikenneratkkaisuun, vesihuollon mitoittamiseen sekä jätehuollon toimivuuteen. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavaratkaisua on työstetty yhteistyössä sekä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän, että Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kanssa.

Kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saatiin seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

Joukkoliikennettä koskevat suunnitteluratkaisut on laadittu yhteistyössä HSL:n kanssa.

Hermanninrannan joukkoliikenneratkkaisu tukeutuu Hermannin rantatiehen. Rakenteilla oleva Kalasataman raitiotie valmistuu loppuvuodesta 2024. Samalla valmistuu myös Hermannin rantatien perusrakennus, jonka myötä Hermannin rantatien bussilinjojen määrä kasvaa. Joukkoliikenteen pysäkit sijaitsevat Hermannin rantatiellä Hermanninrannan kaava-alueelle johtavien kokoojakatujen risteyksissä. Pysäkeiltä on linnuntietä alle 300 m jokaiseen kortteliin ja lähes jokaiselle tontille. Mahdollisimman suoriin kulkuyhteyksiin on kiinnitetty huomiota ja myös jatkosuunnittelussa näihin reitteihin tulee kiinnittää huomioita erityisesti puistoraittien osalta. Hermannin rantatien estevaikutus pysäkeille kullussa pienenee Sörnäistentunnelin myötä.

Kaava-alueen maankäyttö- ja liikenneratkkaisu tukee jalankulun ja pyöräliikenteen roolia alueella. Autopysäköinnin keskittyessä kahteen pysäköintilaitokseen alueelle saavuttaessa, alueen sisäisen katuverkon autoliikenteen määrä jää vähäiseksi. Kyläsaarenkadun eteläpää on osa pyöräliikenteen baanaverkkoa, ja kadun eteläosa toteutetaan pyöräkatuna. Kyläsaarenkadulle on suunniteltu leveät viherkaistat, jotka mahdollistavat monipuoliset istutukset ja hulevesien käsittelyä, ja joiden yksi rooli on myös tuottaa miellyttävää jalankulku- ja pyöräily-ympäristöä. Katuvihreää on priorisoitu asemakaavaratkaisussa ja esimerkiksi kadunvarsipysäköintiä on noin 35 % vähemmän yleisohjeen mukaiseen määrään nähden.

Näistä seikoista johtuen alueen sisäisen katuverkon mitoituksessa ei ole varauduttu bussiliikenteeseen. Bussiliikenteen myötä ajoradan leveys kasvaisi lähes metrin, mikä kaventaisi viherkaistojen leveyttä, mikä taas heikentäisi mahdollisuutta toteuttaa monimuotoiset viherkaistat. Bussipysäkkien kohdalla viherkaistaa ei voitaisi toteuttaa. Leveämpi ajorata ei ole alueen maankäytöllä ja liikennemäärillä muutenkaan tarkoituksenmukainen, sillä riskinä on, että ajonopeudet kasvavat. Myös pyöräkadun ja bussiliikenteen yhteensovittaminen on ristiriitaista. Maaperän pohjaolosuhteiden ja pilaantuneisuuden vuoksi tuleva kaupunkirakenne on keskitetty tiiviisti kaava-alueen länsireunalle. On erittäin epätodennäköistä, että maankäyttö myöhemminkään laajenisi kohti rantaa, joten senkään vuoksi ei ole tarvetta varautua joukkoliikenteeseen Kyläsaarenkadulla.

Pysäköintilaitosten turvallisiin ja sujuviin sisään- ja ulosajoihin tulee kiinnittää erityistä huomiota myös jatkosuunnittelussa. Asemakaavassa on merkitty ohjeelliset näkemäalueet turvallisen lopputuloksen varmistamiseksi.

Vesihuollon mitoitusta ja jätehuollon toimivuutta koskevilla kannanotoilla esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että tekniset suunnitelmat on laadittu yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kanssa.

Muilla tahoilla ei ollut huomautettavaa.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat rakentamisen korkeuteen, tehokkuuteen, palveluntarjontaan, urheilukentän kattamiseen ja kokoon sekä siltavaraukseen. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä mahdollisuuksien mukaan.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 5 kpl.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Rakentamisen korkeus, tehokkuus ja palvelutarjonta

Uusi asutus ja puisto nähdään tervetulleena parannuksena nykyiseen. Hermannin rantatien vieressä olevia 8-kerroksisia rakennuksia sekä alueen itäreunassa olevaa tornimaista korttelia pidetään liian korkeina. Alueelle toivotaan myös palveluita, sillä Hermannin rantatien länsipuolella nykyinen palvelutarjonta on vähäistä.

Vastine

Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden palveluhenkisen kaupunginosan syntymisen. Kaupalliset palvelut alueella edellyttävät riittävää asukas-pohjaa. Tämä mahdollistuu vain riittävän tehokkaalla rakentamisella. Palveluja on tulossa alueelle reilusti.

Kalasadamasta Pasilaan raitiotie kulkee kaava-alueen reunassa ja perustelee tiiviin kaupungin rakentamisen pysäkkien välittömään läheisyyteen.

Maaperä Hermanninrannan alueella on erittäin haastavaa. Tästä syystä rakentamista on tiivistetty mahdollisimman lähelle Hermannin rantatietä, jossa alueen stabiliteetti ja perustamisolosuhteet ovat paremmat. Tämä mahdollistaa myös laajan puistoalueen säilyttämisen ja vähentää alueen raskaasta pohjarakentamisesta aiheutuvia hiilipäästöjä.

Asuinrakennusten perustusten rakentaminen alueella on maaperän lähtökohdista johtuen kallista. Kohtuuhintaisen asuinrakentamisen edellytyksenä on riittävä kerrosmäärä.

Alue ei kuitenkaan ole painopiste korkealle rakentamiselle. Yksittäisten korkeampien tornien rakentaminen on osa isompaa silhuetin rakentamista ja niiden perustelu on rytmittää muuten melko tasakorkeaa kaupunkirakennetta.

Urheilukentän kattaminen ja koko

Asemakaavassa on esitetty varaus urheilukentälle. Urheilukentän kokoon on otettu kantaa ja toivottu täysimittaista jalkapallokenttää alueelle. Lisäksi on esitetty toive kentän kattamisesta.

Vastine

Kuplahalli edellyttää tukevat perustukset. Alueen maaperä ei ole soveltuva tällaisten perustusten rakentamiselle niin lähelle rantaa. Lisäksi kuplahalli heikentäisi näkymiä asunnoista merelle ja yhtä hyvin se olisi mereltä katsottuna maisemassa vieras elementti. Täysimittainen jalkapallokenttä on kuitenkin alueelle suunniteltu.

Siltayhteys Hermannin rantatien yli

Asemakaavan rajaus ulottuu pieneltä osuudelta Hermannin rantatien toiselle puolelle. Rajauksen tarkoitusta tiedusteltiin ja todettiin, että nykyinen kävelyille ja pyöräilylle osoitettu yhteys kulkee osittain tonttialueella ja todetaan käytön kannalta liian jyrkäksi. Kyseisen alueen talvikunnossapidon rajoista on ollut myös epäselvyyksiä.

Vastine

Kaava mahdollistaa sillan rakentamisen ja sen edellyttämät muutokset maastossa. Korkomaailmaa ja liittymiä tarkastellaan asemakaavan hyväksymisen jälkeisessä jatkosuunnitteluvaiheessa.

Lintujen huomioiminen kaavoituksessa

Alueen suunnittelussa toivotaan kiinnitettävän huomiota lasitusten turvallisuuteen lintujen näkökulmasta. Rakennusten kolopesijälinnuille ja lepakoille toivotaan pesäpaikkoja ja suojaavaa pensaskasvillisuutta.

Vastine

Lintujen törmäämistä rakennuksiin pyritään ehkäisemään jatkosuunnittelussa erilaisin keinoin. Hyviä keinoja olisi esimerkiksi lasipintojen koon ja kokonaispinta-alan minimointi, lasien himmentäminen osittain heijastamattomiksi tai sisältä tulevan valon voimakkuuden ja määrän vähentäminen. Myös esimerkiksi lasipinnan pystykuviointi tai ultravioletisäteilyä heijastava lasipinnoite voivat vähentää lintujen päiväaikaisia törmäyksiä.

Hermanninrannan korttelipihojen suunnittelussa on tarkoitus jatkossa hyödyntää eläinavusteisen suunnittelun keinoja, mikä tarkoittaa sitä, että piharatkaisuja mietitään eri eliölajien näkökulmasta. Käytännössä esimerkiksi kullekin korttelille voidaan valita kohdelaji, jonka tarpeisiin suunnitteluratkaisuja sovitetaan. Esimerkiksi kolopesijälinnut tai lepakot voivat olla näitä kohdelajeja.

Yhteenveto asukastilaisuudesta 19.5.2021

Asukastilaisuus järjestettiin verkkotapahtumana, jossa alueen suunnitelmia esiteltiin. Tapahtumassa sai esittää kysymyksiä, joihin vastattiin tilaisuuden aikana.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 14.7.–23.8.2022

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus.

Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat vapaa-ajankalastukseen.

Vastineet aihepiireittäin

Vapaa-ajankalastus Hermanninrannassa

Hermanninrannan asemakaava-alueella sijaitseva Hermannin rantapuisto rajautuu Vanhankaupungin selkään. Asemakaava-alueella sijaitsevia rantoja ei olla aitaamassa tai rakentamassa. Puistoa kehitetään jatkossa asukkaiden käyttöön, joten kalastus on mahdollista jatkossakin.

Viranomaisten lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat vesihuoltoon, asemakaava-alueen itärajalta sijaitsevaan kaksoisvoimakaa-peliin, jätehuoltoon, hulevesiin, meluntorjuntaan, puurakentamiseen, urheilukentän ja venesäilytysalueen kokoon, koulutonttiin, sekä mahdollisten uusien vammaistyön asumisyksiköiden sijoittamisesta alueelle.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Puutuoteteollisuus Ry
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / liikuntapalvelukokonaisuus
- sosiaali- ja terveystoimiala
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa:

- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / nuorisopalvelukokonaisuus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kirjastopalvelukokonaisuus

Vastineet lausuntoihin

Kunnallistekniikka

Kaava-alueen kunnallistekninen suunnittelu on tehty yhteistyössä HSY:n kanssa. HSY:n launnossa esille tuomat asiat on huomioitu kaavaratkaisussa.

Helen Sähköverkko Oy on launnossaan esittänyt 110 kV:n kaapelin kaavamerkintää laajennettavaksi. Lausunto on huomioitu kaavaratkaisussa ja johtokujamerkintä on laajennettu kattamaan koko kaapelin vai- kutusalue.

Korttelikohtaisten keräyspisteiden sijainnista ei määrätä asemakaava- vassa, vaan niiden sijaintia tarkastellaan toteutussuunnitteluvaiheessa. Kierrätyspisteet on järkevää sijoittaa asukkaiden luonteille kulkurei- teille ja autoliikenteen katuverkon läheisyyteen. Kyläsaarenkadulle ei ole osoitettu tonttiliittymiä mm. yhtenäisten viherkaistojen takia. Ka- duilla on hyvin tilaa pysähtyä joko ajoradalla tai kuormaustaskuissa. Katujen ajoradat on mitoitettu siten, että kaksi moottoriajoneuvoa mah- tuu kohtaamaan toisensa suurimmalla osalla katuverkkoa. Alueelle tu- levan putkikeräysjärjestelyn vuoksi jätehuollon liikennemäärät ovat melko vähäiset. Katujen yksityiskohtaiset suunnitelmaratkaisut tarken- tuvat katusuunnitteluvaiheessa.

Hulevesialtaiden ja -uomien vedenpidätys- ja puhdistuskykyyn sekä kasvillisuuden monimuotoisuuteen kiinnitetään huomiota jatkosuunnittelussa. Kaavamääräyksiin on lisätty, että pysäköintiin osoitetuilta alueilta tulevat hulevedet on käsiteltävä öljyn- ja hiekanerotuksella ennen johtamista viivytysrakenteisiin.

Meluntorjunta / Uudenmaan ELY-keskus

Asemakaavassa ei ole nähty tarpeelliseksi määrätä asuntojen alueamissuunnista melun perusteella. Jatkosuunnittelussa on näin paremmat edellytykset eri näkökohdat kokonaisuutena huomioon ottaen hyvien ja monipuolisten asuntojen toteuttamiselle. Kaavassa annetuilla määräyksillä varmistetaan melutason ohjearvojen saavuttaminen rakennusten sisällä sekä ulkona leikkiin ja oleskeluun tarkoitetuilla alueilla että oleskeluparvekkeilla.

Kaavaehdotuksessa Kertosäkeenpuistoon esitetyn ohjeellisen leikki- ja oleskelualueen osan jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa voidaan kiinnittää huomiota alueen alustavasti arvioituun melutilanteeseen. On myös mahdollista, että meluisinta liikenteellistä skenaariota kuvaava liikennemeluselvytys hieman yliarvioi Kertosäkeenpuistoon kohdistuvaa liikennemelua, eikä erilliselle meluntorjunnalle ole viihtyisän ääniympäristön aikaansaamiseksi tarvetta.

Hermannin rantatien katualueen ja sinne sijoittuvan raitiotien suunnittelu ovat edenneet rinnakkain Hermanninrannan alueen asemakaavoituksen kanssa, eikä kaava-aineistossa ole mahdollista tai edes tarkoituksenmukaista kuvata kovin tarkasti raitiotien tarkemmassa suunnittelussa tehtyjä/tehtäviä ajantasaisia selvityksiä sekä suunnitteluratkaisuja. Kaavamääräyksen mukaisesti raitiotien suunnittelun lähtökohtana on kuitenkin ollut Hermanninrannan asemakaavaratkaisua vastaavan massoittelemuksen huomioon ottaminen runkomelun- ja tärinätorjuntatarpeen arvioinnissa ja tarvittavan suunnitteluratkaisun toteuttaminen katualueella siten, ettei asuintonteille kohdistu vaatimuksia värähtelyn torjuntaa koskien. Kalasatamasta Pasilaan -hankkeelta saadun tiedon mukaan Hermannin rantatie perustetaan käytännössä koko katuleveydeltään paalulaatalle. Muulle tärinän- tai runkomeluntorjunnalle ei ole selvitysten mukaan ollut tarvetta.

Puurakentaminen

Puutuoteteollisuus Ry toteaa, että puurakentaminen laajemmassa mitakaavassa on tervetullutta. Asemakaava on paras työkalu välittää viestiä tulevista investointipäätöksiin vaikuttavista merkittävistä hankkeista. Puukerrostalojen palo-osastointiin pyydettiin lausunnossa myös kiinnittämään erityistä huomiota. Tämä tulee huomioida rakennussuunnittelussa.

Puukerrostalojen sprinklaus

Puutuoteteollisuus Ry on lausunnossaan toivonut puukerrostaloalueen yhteisjärjestelmän toteutuksen mahdollisuutta ja mahdollisuutta välttää kiinteistöjen erillisiä vesisäiliöitä tai paineenkorotuspumppaamoja. Sprinkleriliitokset yleiseen vesijohtoverkostoon ovat mahdollisia sen mukaisesti millainen tuotto verkostosta on saatavilla, mutta verkoston mitoituksessa ei sprinklerilaitteistoja huomioida. Näin ollen alueella tulee varautua kiinteistökohtaisiin toimenpiteisiin sammutusveden osalta. Yhteisjärjestelmää ei ole nähty mahdolliseksi, sillä verkosto edellyttäisi omistajan eikä tätä ole nykyisellään tunnistettu olemassa olevien tahojen vastuulle.

Liikuntapuiston kenttä ja veneiden talvisäilytys

Liikuntapuiston kentän ja veneiden talvisäilytyksen alueet sijaitsevat korttelialueiden ja meren välisellä alueella, jonka maanpinta on nykytilassa noin tasolla +1,3. Alueiden merkittävä parantaminen edellyttäisi alueen korkeusaseman merkittävää nostoa turvalliseen rakentamiskorkeuteen. Maanpinnan korottaminen merkitsisi huomattavaa esirakentamistarvetta, sillä alue on entistä merialuetta, ja sen täytöt ovat edelleen painuvassa tilassa. Alueellisen stabiliteetin, rantapuiston erittäin pehmeiden ja paksujen liejunkerrosten, sekä rantarakenteena toimivan kelluvan kaksoispenkereen vuoksi rantapuiston tasausta ei suositella korotettavaksi nykyisestä.

Liikuntapuiston huoltoliikenteen yhteys on Hermanninterassin kautta. Hermanninterassin kaavamerkintä on pp/h eli jalankulun ja pyöräliikenteen lisäksi huoltoliikenne on sallittu. Kentälle ei ole osoitettu erillistä pysäköintiä, vaan autopysäköinti tukeutuu kadunvarsipysäköintiin.

Veneiden talvisäilytyksen osalta on kuitenkin jatkossakin haluttu kaavamerkinnällä (vep) varmistaa toiminnan jatkuvuus haastavista maaperäolosuhteista huolimatta. Puistoa on tarkoitus kehittää asukkaiden virkistyskäyttöön ja näin ollen venesäilytysalueen laajuutta on tarkasteltu ja päädytty kaavan mukaiseen rajaukseen.

Hermanninrannan koulutontti

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteaa lausunnossaan, että on pidetty palaveri, jossa yhteistyössä on tarkasteltu koulun tonttia ja siihen liittyvää kaavamerkintää.

Vammaistyön asumisyksiköt

Sosiaali- ja terveystoimi pyytää kaupunkiympäristöä selvittämään mahdollisuuksia sijoittaa uusia vammaistyön asumispalveluyksiköitä suunnittelualueelle. Asemakaavan jälkeisessä jatkosuunnittelussa asia otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ja pyritään yhteistyössä löytämään asiaan ratkaisuja.
